

MRF 2024.293

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 28. november 2024, j.nr. 20/07054

Stadfæstet Region Midtjyllands afslag på dispensation til at tilføre ren jord til grusgrav, hvor der for samme grusgrav i 2010 og 2012 var meddelt dispensation, da ansøgningen var generelt formuleret om tilførsel af ren jord fra ikke bynære bygge- og anlægsprojekter, og ansøgningen ikke vedrørende konkrete jordpartier, mængden heraf eller forventet indhold af stoffer heri, og risikovurderingen skulle foretages konkret og individuelt, hvorfor tidligere risikovurderinger ikke umiddelbart kunne lægges til grund for ved efterfølgende ansøgninger.

Med afgørelse af 26. maj 2020 meddelte Region Midtjylland efter jordforureningslovens § 52, stk. 2, nr. 3, afslag om dispensation til at tilføre ren jord til grusgrav beliggende ved Tjele i Viborg Kommune. Ansøgningen var fremsat for tilførsel af ren jord fra bygge- og anlægsopgaver forbundet med udstykninger og byggeri i nye ikke bynære områder. Tidligere var der i henholdsvis 2010 og 2012 blevet meddelt dispensation for at tilføre grusgraven jord fra konkrete jordpartier fra konkretiserede projekter for byggemodning og et projekt for etablering af cykelsti. Grusgraven havde en placering inden for område, der efter vandområdeplan (2021-2027) omfattede tre regionale grundvandsforekomster, der blev eller potentielt kunne anvendes som drikkevandsressource, og med en geologi, hvor der var hydraulisk kontakt mellem øvre og primært grundvandsmagasin. Afgørelsen blev påklaget af ejeren af grusgraven, der blandt andet gjorde gældende, at der ikke forelå en saglig begrundelse for at fravige fra de tidligere risikovurderinger, der havde været lagt til grund for dispensationerne meddelt i 2010 og 2012. Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærkede, at bestemmelsen i jordforureningslovens § 52, stk. 2, nr. 3, efter lovforarbejderne skal

administreres restriktivt. Nævnet konstaterede, at grusgraven var beliggende i område, der var udpeget som drikkevandsforekomst med anvendelse som drikkevandsressource, samt at der var hydraulisk kontakt mellem det jordlag, hvorfra der havde været indvundet grus, og grundvandsmagasinet. Nævnet bemærkede, at afgørelse efter jordforureningslovens § 52, stk. 2, nr. 3, i hvert tilfælde skal baseres på en konkret og individuel vurdering, hvorfor risikovurderinger, der knytter sig til tidligere meddelte dispensationer, ikke umiddelbart kan lægges til grund ved senere ansøgninger. Herfor bemærkede nævnet, at ansøgningen var generelt formuleret med hensyn til at tilføre jord fra ikke bynære bygge- og anlægsopgaver, og ansøgningen derved ikke indeholdt oplysning om konkrete jordpartier, mængden heraf eller forventet indhold af stoffer i jorden, hvor deponering i tidligere grusgrave ofte vil ske tæt på grundvandsspejlet, hvorved selv naturligt forekommende stoffer i ren jord som humusstoffer, salte, kalk og jern potentielt vil kunne udgøre en risiko for forurening af grundvand. På den baggrund stadfæstede Miljø- og Fødevareklagenævnet afslaget om dispensation.

Kommentar: Afgørelsen understreger, at der ved dispensation efter jordforureningslovens § 52 skal foretages en konkrete risikovurdering vedrørende risiko for grundvandsforurening, og at dette også omfatter ren jord. Se tillige nævnets afslag på tilførsel af ren jord til grusgrav i Randers Kommune MRF 2024.292 Mfk.

Stadfæstelse af afslag på dispensation til tilførsel af jord til råstofgrav i Region Midtjylland

Sag: 20/07054

Dato: 28. november 2024

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har truffet afgørelse efter jordforureningslovens § 52, stk. 2, nr. 3, jf. § 77, stk. 1, nr. 1.^[1]

Miljø- og Fødevarerklagenævnet stadfæster Region Midtjyllands afgørelse af 26. maj 2020 om afslag på ansøgning om dispensation til at tilføre jord til en råstofgrav på en del af matr.nr. [Matrikelnummer1], [Matrikelnummer2] og [Matrikelnummer3], på adressen [Adresse1], 8830 Tjele i Viborg Kommune.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet^[2] og gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 6.^[3] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 12 måneder, jf. jordforureningslovens § 87, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet

Afgørelsen er den 17. juni 2020 påklaget til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af afgørelsens adressat, der er repræsenteret ved advokat.

Klager har den 1. juli, samt 3. og 31. august 2020 fremsendt supplerende bemærkninger til klagen.

Klager har anført, at Region Midtjyllands afgørelse er truffet på et utilstrækkeligt oplyst grundlag, og at der ikke er foretaget en konkret vurdering af, om der i sagen foreligger en risiko for forurening af grund- og drikkevand, idet vurderingen ikke fokuserer specifikt på den omhandlede lokalitet og den jord, der ønskes tilført. Ifølge klager burde regionen have foretaget eller efterspurgt jordprøver af den jord, der ønskes tilført råstofgraven, for dermed at få undersøgt jordtypens indhold af forurenende stoffer. Alternativt burde regionen have vejledt klager om selv at indsende data eller undersøgelser vedrørende jorden. I øvrigt har regionen ifølge klager ikke foretaget en fyldestgørende og konkret undersøgelse af de geologiske og hydrologiske forhold omkring råstofgraven, ligesom regionen ikke har inddraget de konkrete eller sandsynlige indvindingsplaner for grundvandet i området. Hertil kommer, at der efter klagers opfattelse ikke er sikkerhed for, at risikovurderingen er baseret på nyeste videnskabelige data.

Klager har desuden anført, at Region Midtjylland ikke har en saglig begrundelse for at fravige tidligere risikovurderinger i afgørelser vedrørende samme råstofgrav fra henholdsvis 2010 og 2012, hvor der under nærmere bestemte vilkår blev meddelt dispensation til tilførsel af konkrete partier uforurenede jord. Klager har i den forbindelse henvist til, at Viborg Kommune dengang vurderede, at der ikke var risiko for grundvand og drikkevandsinteresser, hvis der blev fastsat vilkår, som sikrede, at den modtagne jord var ren.

Endvidere har klager anført, at klager burde have været partshørt over det tekniske grundlag, der ligger til grund for Region Midtjyllands afgørelse. Klager er således ikke blevet gjort bekendt med, at afgørelsen bygger på Miljøstyrelsens kortlægning af drikkevandsinteresser (marts 2020), boredata fra GEUS Jupiter database (marts 2020) og vurderinger fra Viborg Kommune af 11. juni 2008. Det er i øvrigt klagers opfattelse, at det er i strid med god forvaltningsskik og forvaltningslovens § 24, at regionen ikke har præciseret i afgørelsen, hvilke konkrete undersøgelser, data mv., der er inddraget i regionens sagsbehandling.

Endelig har klager anført, at området "Viborg 25" på afgørelsens oversigtskort ikke er en del af det ansøgte areal, idet arealet ikke er ejet af klager. Da oversigtskortet ikke var vedlagt udkastet til afgørelse, har klager ikke haft mulighed for at

gøre indsigelse herimod, men klager ønsker at præcisere, at ansøgningen alene omfatter områderne "Viborg 2" og "Viborg 24".

2. Sagens oplysninger

2.1 Området

Den i sagen omhandlede råstofgrav er beliggende på en del af matr.nr. [Matrikelnummer1], [Matrikelnummer2] og [Matrikelnummer3], på adressen [Adresse1], 8830 Tjele i Viborg Kommune (herefter "Ejendommen").

2.1.1 Vandindvindingsinteresser

Ejendommen er beliggende i et område med drikkevandsinteresser (OD) og uden for indvindingsopland til almene vandværker.

Det fremgår af den seneste vandområdeplan (2021-2027), at området omfatter tre regionale grundvandsforekomster (1200 Kvartær Sand, 1400 Kvartær Sand og 2100-2300 Kvartær Sand).[4] Grundvandsforekomsterne har alle tre en stor arealmæssig udbredelse og er udpeget som drikkevandsforekomster, der anvendes eller potentielt kan anvendes som drikkevandsressource, eller har hydraulisk kontakt med disse grundvandsforekomster.

Der er udpeget et BNBO-område ca. 900 m nordøst for Ejendommen [Virksomhed1]).[5]

Kildepladsen til [Virksomhed1] ligger ca. 1 km nordøst for Ejendommen. Vandværket har tilladelse til indvinding af 110.000 m³ vand pr. år, og indvinder fra to borer ([DGU nummer1] og [DGU nummer2]) i det nedre primære grundvandsmagasin for området (2100 Kvartær Sand). Borningsbeskrivelserne for de to borer beskriver henholdsvis 45 m og 33 m lerdække over filtertop.

Der er herudover en række enkeltindvindinger i området, der primært anvendes til markvanding eller procesvand.

Ejendommen på [Adresse1] har ifølge den nationale boringsdatabase en vandforsyningsboring ([DGU nummer3]), der anvendes til privat husholdning og markvanding.[6] Boringen indvinder vand fra grundvandsmagasinet 1400 Kvartær Sand. Anlægget har aktive indvindingstilladelser på henholdsvis 700 m³ vand pr. år til husholdning og 2.550 m³ vand pr. år til markvanding. Ejendommen er beliggende ca. 300 m nord for råstofgraven.

2.1.2 Områdets geologi

Den geologiske lagserie i området under råstofgraven består af et ca. 30 m tykt sandlag (1200 Kvartær Sand) ved overfladen. Laget har en jævn udbredelse. Herunder er der et ca. 10 m tykt lerlag (1300 Kvartær Ler), som også er jævnt fordelt i området, men dog svinder ind sydvest uden for råstofgraven. Derefter er der endnu et sandlag (1400 Kvartær Sand), der har en mindre tykkelse på ca. 5 m. Tykkelsen på laget varierer. Dette magasin anvendes til markvandingsboringer og er et af de primære magasiner i området). Herefter er der et tyndt lerlag (1500 Kvartær Ler) med en varierende tykkelse på mellem 0 m og 5 m. Under lerlaget er et sandlag (2100 Kvartær Sand) med en tykkelse på ca. 5 m og begrænset udbredelse. Dette lag udgør det primære magasin for [Virksomhed1]. Der forventes hydraulisk kontakt mellem 1200 Kvartær Sand og 1400 Kvartær Sand i den sydvestlige ende, mens der ikke forventes hydraulisk kontakt til det nedre magasin 2100 Kvartær Sand.[7]

I vandboring [DGU nummer3] er der beskrevet 16 m silt over filtertop, hvilket indikerer nogen hydraulisk kontakt gennem siltlaget til magasinet.

I vandboringerne [DGU nummer1] og [DGU nummer2] er der beskrevet henholdsvis 45 m og 33 m lerdække over filtertop.

Der er flere svagt dokumenterede begravede dale i området omkring råstofgraven, hvor en af dem forventes at udgøre magasin for [Virksomhed1].[8]

Den overordnede grundvandsstrømning i området vurderes at være nordgående med en svag gradient.[9]

2.2 Sagens forhistorie

Region Midtjylland meddelte den 6. maj 2010 dispensation til at modtage uforurenet jord fra et konkret projekt i råstofgraven på matr.nr. [Matrikelnummer3] i Viborg Kommune. Det fremgik af dispensationen, at såfremt der skete en forurening i råstofgraven, ville der være en risiko for forurening af grundvandsmagasinet nedstrøms fra råstofgraven. Da der var tale om et konkret, enkelt parti jord beskrevet som intakt råjord og vurderet til at være uforurenet, meddelte regionen dispensation.

Region Midtjylland meddelte herefter den 2. marts 2012 endnu en dispensation til at modtage uforurenet jord fra et konkret projekt i råstofgraven på matr.nr.[Matrikelnummer3]. Dispensationen blev meddelt med henvisning til, at der var tale om et konkret, enkelt parti jord, som var undersøgt, analyseret og beskrevet som klasse 0 jord.

Den 5. november 2012 meddelte Region Midtjylland igen dispensation til at modtage uforurenet jord fra et konkret projekt i råstofgraven på matr.nr. [Matrikelnummer2]. Da der var tale om overjord og råjord fra et cykelstipprojekt, var det regionens vurdering, at tilførslen ikke ville udgøre en risiko for grundvand eller vandindvinding i området.

2.3 Den påklagede afgørelse

Region Midtjylland har ved afgørelse af 26. maj 2020 meddelt afslag på ansøgning om dispensation til at tilføre jord til en råstofgrav på en del af matr.nr. [Matrikelnummer1], [Matrikelnummer2] og [Matrikelnummer3], på adressen [Adresse1], 8830 Tjele i Viborg Kommune. Afslaget er meddelt med hjemmel i jordforureningslovens § 52, stk. 2, nr. 3.

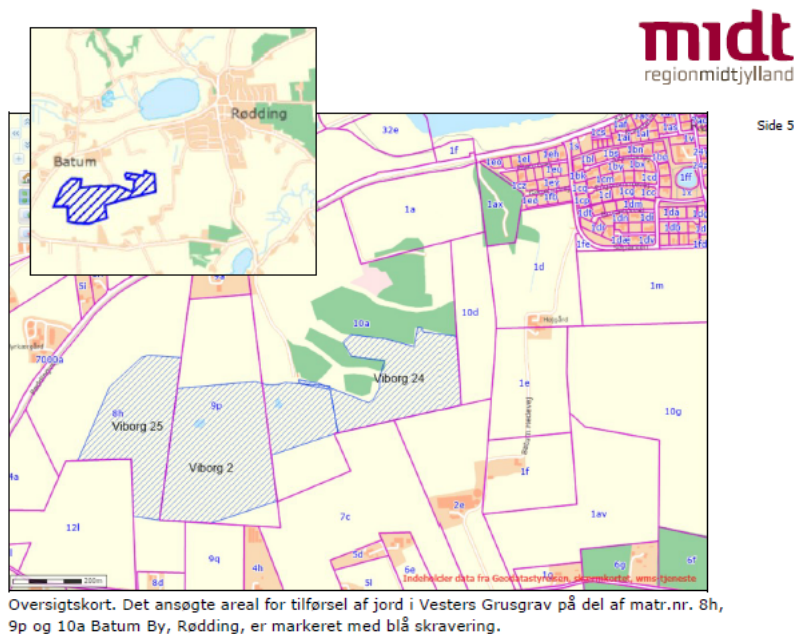
Det fremgår af afgørelsen, at klager den 28. januar 2020 har ansøgt om dispensation. Af ansøgningen fremgår følgende:

”Vi ønsker at modtage ren jord fra konkrete bygge og anlægsopgaver som f.eks. udstykninger og byggerier fra nye områder.

Vi ønsker ikke bynær jord.

Der kan kun modtages ren jord efter fremvisning af gyldig jordflytningstilladelse eller anden dokumentation.”

Region Midtjyllands afgørelse indeholder i bilag 1 følgende oversigtskort, hvor det ansøgte areal for tilførsel af jord er markeret med blå skravering:

Af afgørelsen fremgår følgende om området og Region Midtjyllands vurdering af det ansøgte projekt:

”Geologi, grundvand og drikkevand/vandindvinding

Terrænet ligger omkring kote +50 DVR90 ved råstofgraven på [Vej1] og falder mod nord-nordvest til omkring kote +15 ved Nørremølle Å, som løber 0,7 km nord for råstofgraven. I råstofgraven indvindes sand og grus til ca. 13 m under terræn, svarende til omkring kote +37 DVR90.

Nærmeste overfladerecipient er Nørremølle Å, som løber nord for råstofgraven og afvander til Loldrup Sø ca. 1,5 km vest for grusgraven.

Råstofgravningen og borer i området viser, at de øverste jordlag består hovedsageligt af kvartært smeltevandssand med indslag af silt- og lerlag. Sandlaget er op til ca. 60 m tykt og udgør det øverste grundvandsmagasin.

Grundvandsmagasinet er frit med et grundvandsspejl omkring kote 19 DVR90, dvs. ca. 18 m under grusgravens bund. Grundvandsstrømning er nordvestlig i retning mod Nørremølle Å.

Råstofgraven ligger i et område med drikkevandsinteresser (OD) og uden for indvindingsoplande til almene vandværker. Nærmeste indvindingsoplande hører til [Virksomhed1] ca. 0,5 km øst for råstofgraven.

Det øverste frie grundvandsmagasin anvendes til private vandforsyninger, herunder [DGU nummer5], som ligger ca. 300 m nedstrøms for råstofgraven.

Region Midtjyllands vurdering af risiko for grundvand og drikkevand

Med de lokale geologiske og hydrologiske forhold ved grusgraven, som beskrevet ovenfor, vurderes jordlagene at yde en meget ringe eller ingen beskyttelse af det øverste grundvandsmagasin i området, hvorfra der indvindes drikkevand.

Det kan ikke afvises, at evt. forurenende stoffer deponeret i grusgravsområdet vil ende i det øverste grundvandsmagasin, og dermed udgøre en risiko for grundvand og drikkevandsinteresser. Det gælder også stoffer fra udbringning af gødning eller pesticider og andre stoffer, som er vanskelige at bestemme, i ellers ren jord og fyldjord.

Region Midtjylland kan derfor ikke dispensere fra jordforureningslovens forbud mod at tilføre jord til grusgraven.”

Region Midtjylland har i afgørelsen særligt bemærket, at der er områder, hvor der tidligere er meddelt dispensation til tilførsel af jord, men at regionens administration af jordforureningslovens § 52 er blevet mere restriktiv som følge af senere afgørelser fra nævnet.[10]

2.4 Region Midtjyllands bemærkninger til klagen

Region Midtjylland har den 23. juni og 22. juli 2020 fremsendt bemærkninger til klagen.

Region Midtjylland har bemærket, at det ikke fremgår af ansøgningen, at matr.nr. [Matrikelnummer1], ikke er omfattet af projektet, hvorfor regionen har medtaget hele området i råstofgraven, hvor der er aktive råstoftilladelser. Såfremt regionen havde været bekendt med denne nye oplysning, havde dette imidlertid ikke ført til en anden sagsbehandling eller afgørelse.

Region Midtjylland har videre bemærket, at regionen har undersøgt grundvandsressourcen og drikkevandsinteresserne i det ansøgte område og foretaget en konkret vurdering af risikoen for forurening af vandindvindingsanlæg og grundvand, der forventes at indgå i den fremtidige drikkevandsforsyning. Vurderingen er baseret på Miljøstyrelsens kortlægning af drikkevandsinteresser (marts 2020), boredata fra GEUS Jupiter database (marts 2020) og vurderinger fra Viborg Kommune dateret den 11. juni 2008 i forbindelse med tidligere sagsbehandling af dispensation til tilførsel af jord til den pågældende råstofgrav. Regionen påpeger i den forbindelse, at ansøger i høringsbrev af 30. marts 2020 blev anmodet om at indsende eventuel ny viden i form af borer, undersøgelser mv., som kunne ændre grundlaget for afgørelsen. Regionen har imidlertid ikke modtaget yderligere.

Endelig bemærkes, at Region Midtjylland ved vurderingen af risikoen for grund- og drikkevand har lagt til grund, at det ansøgte alene omfatter ren jord, og at jordforureningslovens § 52 indeholder et forbud mod tilførsel af såvel forurenede som uforurenede jord til råstofgrave og tidligere råstofgrave.

2.5 Nye oplysninger under sagens behandling

Miljø- og Fødevareklagenævnet har den 22. april 2024 anmodet klager om at forholde sig til en ekstern faglig vurdering af sagens oplysninger udarbejdet af et rådgivende ingeniørfirma for nævnet.

Klager har hertil den 3. maj 2024 oplyst, at [Virksomhed1] vil blive nedlagt i 2025 eller 2026 grundet for højt arsenindhold. Vandværket er således ikke truet af modtagelsen af ren jord. Hertil kommer, at boring [DGU nummer3] anvendes til grusvask og til forsyning af boligen på [Adresse1] med drikkevand. Boligen kan om fornødent forsynes med vand fra vandværk, men indvindingen ønskes opretholdt til grusvask. Endelig understreges det, at der kun modtages jomfruelig jord fra ikke-kortlagte arealer og efter anmeldelse til kommunen. Det skal således ikke modtages Klasse 1 jord i den aktuelle ansøgning.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

Det følger af jordforureningslovens § 52, stk. 1, at tilførsel af såvel forurenede som uforurenede jord til råstofgrave og tidligere råstofgrave er forbudt.

Ifølge jordforureningslovens § 52, stk. 2, nr. 3, kan regionsrådet meddele dispensation til at tilføre såvel forurenede som uforurenede jord til råstofgrave og tidligere råstofgrave, såfremt der ikke er risiko for forurening af vandindvindingsanlæg eller af grundvand, der forventes at indgå i den fremtidige drikkevandsforsyning, og andre tilsvarende miljømæssige hensyn ikke taler imod.

Af forarbejderne til jordforureningslovens § 52, stk. 2, nr. 3 (dengang miljøbeskyttelseslovens § 20a, stk. 2, nr. 3),^[11] fremgår bl.a.:

"Ved amtsrådets^[12] vurdering af, i hvilke tilfælde der kan meddeles dispensation, skal det sikres, at der ikke er risiko for forurening af grundvand, der indvindes til drikkevand, eller som forventes at indgå i den fremtidige drikkevandsforsyning. Til grundvand, som forventes at indgå i den fremtidige drikkevandsforsyning, skal i den forbindelse - udover grundvandsmagasiner, som det konkret er planlagt at udnytte - regnes alle grundvandsmagasiner, der er egnede til drikkevandsproduktion."

Hovedformålet med forbuddet er ifølge lovbemærkningerne at styrke grundvandsbeskyttelsen, idet der er tale om sårbare områder:^[13]

"Da deponeringen som følge af råstofgravningen sker tæt på grundvandsspejlet, vil forureningen påvirke grundvandet, hvilket også er målt i undersøgelserne.^[14] Der er ikke fundet påvirkninger af aktuelle vandindvindinger, men der er risiko for, at forureningen på længere sigt vil påvirke vandfor-

syningerne i områderne omkring råstofgravene. Teoretisk består denne risiko selv ved deponering af uforurenede jord, dels på grund af humusstoffer, dels fordi der ofte er tale om placeringer af store mængder jord."

Forbuddet skal i overensstemmelse med lovens forarbejder administreres restriktivt.

Om risikovurderingen i forhold til grundvand fremgår det af Miljøstyrelsens vejledning nr. 6/1998 om oprydning på forurenede lokaliteter (side 15), at "*risikovurderingen tager udgangspunkt i, at grundvandskvalitetskriterierne skal være opfyldt overalt i grundvandsressourcen.*" Dette uddybes i vejledningens side 90 med følgende:

"Kvalitetskravene skal være opfyldt i de primære grundvandsmagasiner. Kvalitetskravene skal ligeledes være opfyldt i det øverstliggende grundvandsmagasin, der kan forårsage en betydende forureningsspredning eller som kan være anvendeligt til vandforsyningsformål."

Supplerende fremgår det af vejledningens side 66, at:

"I forhold til forureningsspredning og risikovurdering tillægges et sekundært magasin samme betydning som et primært magasin, hvis der kan ske

en betydende forureningsspredning fra det sekundære til primære grundvandsmagasiner og/eller recipienter, eller hvis det sekundære magasin er

eller kan være anvendeligt til vandforsyningsformål."

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker hertil, at Højesteret i en dom af 5. december 2013 under henvisning til jordforureningslovens § 1, stk. 1, og § 2, sammenholdt med § 1, stk. 2, og baggrunden for bestemmelserne, tiltrådte, at grundvandsbeskyttelsen efter jordforureningsloven også omfatter det (øvre) sekundære magasin.^[15] Risikovurderingen efter jordforureningslovens § 52, stk. 2, nr. 3, må derfor efter nævnets opfattelse tage udgangspunkt i, at kvalitetskriterierne for grundvand skal være opfyldt overalt i grundvandsressourcen, dvs. dels i de primære grundvandsmagasiner og dels i de øverst liggende grundvandsmagasiner, der kan forårsage forureningsspredning eller som kan være anvendelige til vandforsyningsformål. En dispensation efter jordforureningslovens § 52, stk. 2, nr. 3, må herefter forudsætte, at der foreligger en risikovurdering, hvor det med høj grad af sikkerhed er godtgjort, at tilførsel af jord ikke giver anledning til risiko for forurening af et grundvandsmagasin. Vurderingen bør foretages på baggrund af en konkret vurdering af bl.a. modtagelokalitetens sårbarhed, grundvandsinteresserne samt beskaffenheden af den jord, der ønskes tilført råstofgraven.

Region Midtjylland har i sagen vurderet, at der ikke kan dispenseres fra jordforureningslovens forbud mod at tilføre jord til råstofgraven. Regionen har i sin vurdering henvist til, at jordlagene yder en meget ringe eller ingen beskyttelse af det øverste grundvandsmagasin i området, hvorfra der indvindes drikkevand, og at det ikke kan afvises, at eventuelle forurenende stoffer deponeret i råstofområdet vil ende i det øverste grundvandsmagasin, og dermed udgøre en risiko for grundvand og drikkevandsinteresser.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder efter en samlet vurdering af sagens oplysninger ikke grundlag for at tilsidesætte Region Midtjyllands vurdering af, at det i den konkrete sag ikke kan udelukkes, at den ansøgte tilførsel af jord til Ejendommen kan medføre risiko for forurening af vandindvindingsanlæg eller grundvand, der forventes at indgå i den fremtidige drikkevandsforsyning. Betingelserne for at meddele dispensation efter jordforureningslovens § 52, stk. 2, nr. 3, er dermed ikke opfyldt.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har ved vurderingen lagt vægt på, at området omfatter tre regionale grundvandsforekomster, der alle er udpeget som drikkevandsforekomster, der anvendes eller potentielt kan anvendes som drikkevandsressource, eller har hydraulisk kontakt med disse grundvandsforekomster, og som alle har en stor arealmæssig udbredelse og er velydende. Den geologiske lagserie i området viser således, at der nedstrøms råstofgraven må forventes hydraulisk kontakt mellem de jordlag, hvorfra der indvindes grus, og grundvandsmagasinet 1400 Kvartær Sand, hvorfra boligen på [Adresse1] aktuelt indvinder drikkevand. Den omstændighed, som anført af klager, at boligen på [Adresse1] om fornødent ville kunne forsynes med vand fra vandværk, ændrer efter nævnets opfattelse ikke herpå.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har desuden lagt vægt på, at ansøgningen i sagen ikke indeholder nærmere oplysninger om den jord, der ønskes tilført råstofgraven. I ansøgningen er det således alene generelt anført, at der vil være tale om ren jord fra bygge- og anlægsopgaver som eksempelvis udstykninger og byggerier fra nye, ikke bynære områder. Ansøgningen indeholder imidlertid ikke nærmere oplysninger om konkrete jordpartier, der ønskes tilført, mængden af jord eller jordens mulige indhold af forurenende og/eller naturlige stoffer, f.eks. humusstoffer, salt, kalk, jern eller andet, der kan påvirke den naturlige grundvandskvalitet i området ved råstofgraven. Det er dermed ikke tilstrækkeligt dokumenteret, at sammensætningen af den tilførte jord ikke kan forårsage en uønsket påvirkning af grundvandskvaliteten i og omkring råstofgraven. Nævnet bemærker i den forbindelse, at såvel jord fra ikke-områdeklassificerede arealer som jord fra områdeklassificerede arealer potentielt kan udgøre en risiko for forurening.

I forhold til det af klager anførte om, at der i 2010 og 2012 blev meddelt dispensationer fra forbuddet mod tilførsel af jord til råstofgraven, bemærker Miljø- og Fødevareklagenævnet, at der i hvert enkelt tilfælde skal foretages en konkret og individuel vurdering af, hvorvidt der ved deponering af jord foreligger en forureningsrisiko. Risikovurderinger, der knytter sig til tidligere meddelte dispensationer, kan således ikke umiddelbart anvendes eller lægges til grund ved vurderingen af senere ansøgninger – særligt ikke hvor de i øvrigt ses at være foretaget for henholdsvis 14 år og 12 år siden, og efter det oplyste netop vedrørte nærmere bestemte konkrete jordpartier.

I forhold til det af klager anførte om, at Region Midtjylland har tilsidesat høringspligten i forvaltningslovens § 19 og begrundelseskravet i forvaltningslovens § 24, bemærker Miljø- og Fødevareklagenævnet, at regionen efter det oplyste har partshørt klager over udkast til afgørelse, hvoraf sagens faktiske grundlag, herunder oplysninger om geologi, grundvand og drikkevand/vandindvinding, samt regionens vurdering heraf fremgår. Nævnet finder på den baggrund, at regionen har opfyldt sin høringsforpligtelse efter forvaltningslovens § 19 samt begrundelseskravet i forvaltningslovens § 24.

Efter Miljø- og Fødevareklagenævnets vurdering er der ikke med klagen i øvrigt fremkommet forhold, der kan føre til ændringer af Region Nordjyllands afgørelse.

3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Region Midtjyllands afgørelse af 26. maj 2020 om afslag på ansøgning om dispensation til at tilføre jord til en råstofgrav på en del af matr.nr. [Matrikelnummer1], [Matrikelnummer2] og [Matrikelnummer3], på adressen [Adresse1], 8830 Tjele i Viborg Kommune.

[1] Lovbekendtgørelse nr. 282 af 27. marts 2017 om forurenede jord.

[2] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet som ændret ved lov nr. 640 af 11. juni 2024.

[3] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[4] Link til miljøgis for offentliggørelse af vandområdeplaner 2021-2027 her: <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=vandrammedirektiv3-2022>.

[5] Boringsnære beskyttelsesområder.

[6] Link til den nationale boringsdatabase (Jupiter): <https://www.geus.dk/>.

[7] Jf. Miljøstyrelsens samling af geologiske modeller i Jylland, Fyn og Sjælland (FOHM – Fælles Offentlig Hydrologisk Model). Link til modellen her: <https://data.geus.dk/geusmap/?mapname=fohm#baslay=baseMapDa&optlay=&extent=316338.07727480587,6065792.695473254,818066.4723365342,63>

[8] Link til den nationale boringsdatabase (Jupiter): <https://www.geus.dk/>.

[9] Viborg Amt 2005. Beskyttelse af grundvandet i Viborg Amt.

[10] Region Midtjylland henviser i den forbindelse til Natur- og Miljøklagenævnets afgørelser af 28. november 2012 i sagsnr. NMK-11-00048 og NMK-11-00077.

[11] Jf. betænkning over forslag L 129 til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse og lov om råstoffer, afgivet den 14. maj 1997, de specielle bemærkninger til § 20a, stk. 2.

[12] Nu regionens (Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkning).

[13] Jf. forslag L 129 til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse og lov om råstoffer, som frem-sat den 18. december 1996, pkt. 1.2.1. i de almindelige bemærkninger.

[14] Af forarbejderne fremgår, at der forud for forbuddets indførelse blev foretaget konkrete undersøgelser i en række råstofgrave rundt om i landet. Disse undersøgelser påviste forurening i en del af de undersøgte grave (Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkning).

[15] Dommen er optrykt i UfR2014.790H.

Lovområder:

Jordforureningsloven